

Prezidentas R. Niksonas Atskrido į V. Europą Lopyti Irtančią Sąjungą

BRUSSELIS. — Čia pribuvo JAV prezidentas Ričardas Niksonas su 18 patarėju. Iš čia, po pasitarimo su Belgijos vyriausybės žmonėmis, jis skris į kitas Vakarų Europos šalis. Viso jis užtruks Europoje 8 dienas. Aplankys Londoną, Romą, Berlyną, Bonną ir Paryžių.

Jo vizito tikslas esąs — "padrašinti platesnes ir vaisingesnes diskusijas tarp draugų".

Jis nesitikis šiuo vizitu išrišti visas pasaulio problemas.

O tų problemų pakankamai yra ir JAV draugų tarpe. Vakarų Europos šalys turi nemažai nesuipratimų. Pavyzdžiui, Francija nedalyvavo Vakarų Europos Sąjungos susirinkime ir diskusijose. Prie to, pasklido gandai, kad prezidentas De Gaulle nori sudaryti keturių Europos didžiųjų blokų vadovauti Europoje. O tas, kaip nekurie stebėtojai sprendžia, reikštų galą ne tik NATO bloku, bet ir JAV šakai Europoje. Esą, sugriūtų ir bendros rinkos klubas.

Francijos spoksomenai užginčijo, kad prezidentas De Gaulle yra nusistatęs to siekti rimtai. Girdi, jis tik taip išsireiškęs. Bet Londone ir kitose Vakarų sostinėse pasireiškė didelis susirūpinimas.

Bonna Kiša Nosi į Vakarinį Berlyną

BERLYNAS. — Vakarų Vokietijos vyriausybė užsispyrė, kad bundestagas naują prezidentą rinktų Vakarų Berlyne. Atminkit, Vakarų Vokietijos sostinė yra Bonna, bet būtina nori kišti nosį į Berlyną.

Rytinė Vokietija paskelbė, kad ji neleis sausžemui vykti į Berlyną bundestago (parlamento) atstovams prezidento rinkti. Bonna ir jos sąjungininkai labai šiaušiasi prieš tai.

Tuo tarpu yra skelbiama, kad tuo metu Rytų Vokietijoje vyks Varšuvos pakto jėgų manevrai. Tai greičiausia atsakymas amerikiečiams ir Bonnai, kurie laikė manevrus prieš Čekoslovakijos. Bet Bonna mano, kad čia yra kišimas kojos Bonnos sumanymui rinkti prezidentą Berlyne, kur jis, tačiau, negyvens.

Prezidentas Niksonas esąs pasirengęs daugiau klausyti, negu pasakoti. Jis, matyti, numato, kad JAV politikai Vakarų Europoje auga didelė opozicija. Ypatingai Francijoje, Švedijoje.

Bruselyje demonstracija prieš Niksono vizitą buvo maža. Apie 100 asmenų dalyvavo, šaukdami "Niksonai, važiuok namo". Buvo rašoma spaudoje, kad Vakarų Berlyno studentai pasirengę pasitikti Niksoną su demonstracijomis, triukšmingai.

Turkijoje įvyko labai kovingos demonstracijos prieš amerikiečių karo laivų vizitą. Niksonas tur būt vengs ir Turkijos, kuri yra viena iš NATO šalių ir skaitoma JAV sąjungininke.

Vietkongai Atakavo Bazes ir Miestus

SAIGON. — Vietkongai pradėdė atakas ant militarinių bazių ir miestų. Sakoma, kad raketomis jie apšaudė 20 provincialiu miestų ir 30 distriktų sostinių. Pačiame Saigone krito raketos visai arti amerikiečių ambasados.

Daugiausia raketų buvo paleista ant amerikiečių bazių. Viso atakos paltietusios 75 bazes.

Stebėtojai mano, kad tai buvo pastangos parodyti Saigonui ir Washingtonui, jog vietkongai tebėra galingi ir mintys laimėti per karą yra tuščia svajonė.

Ištikro, jei po tiek metų karo vietkongai gali apšaudyti pačią sostinę Saigoną, tai Saigonas ir jo sąjungininkai amerikiečiai nedaug ką laimėjo per tą karą.

TOKIJO. — Apie 900,000 dalyvavo demonstracijose Japonijoje, reiškiant protestą prieš aukštą kainas. Demonstracijos įvyko 352 miestuose.

ROMA. — Popiežius Paulius ragino, kad Europa pasiliuosuotų nuo "nesutarimo, hegemonijos mentalumo ir nacionalistinio egoizmo".

PREMJERAS PIKŪTINASI MONTREALO TERORISTAIS

MONTREAL. — Kvebeko premjeras Bertrand, kalbėdamas Union National partijos bankete, pareiškė, kad visi anarchistai, atsakomingi už bombardavimus Montreale, bus sugauti ir nubausiti.

"Ir kas gali tikėti, kad tie teroristai yra Kvebeko nacionalistai?" pastatė jis klausimą.

Jie diskredituoja Kvebeką, sunkina kovą už savo teises.

Izraelis Aktyviai Ginsis nuo Teroristų

JERUZALIM. — Izraelis imsis aktyvaus apsigynimo nuo arabų partizanų atakų, pareiškė užsienio reikalų ministras Abba Eban, kalbėdamas laidotuvsė dviejų asmenų, kurie žuvo nuo arabų bombos, išsprogdintos marketo aikštėje.

Iš Amano praneša, kad įvyko susikirtimas tarp Izraelio ir Jordano oro jėgų. Vienas Izraelio bomberis buvęs numuštas.

Izraelis informavęs visus savo draugus apie jo planus atsilyginti arabų partizanams. Prisišijoma, kad Izraelis nedarytų tokių žygių, kaip kad padarė ant Lebano aerodromo. Tokie žygiai gali iššaukti naują karą tarp arabų ir Izraelio.

Pakeičia Svaigalų Parduotuvių Tvarką

TORONTO. — Likerio Kontrelės Taryba pranešė, kad keičiama svaigalų parduotuvių tvarka.

Nebereiks po pirkimo blankute pasirašyti ir paduoti savo adresą. Be to, bus įvedamos parduotuvės, kur pirkėjas galės pasirinkti produktą pats, panašiai, kaip maisto supermarketuose.

Pasirašymas ir adreso įrašymas buvo tikra komedija, kadangi buvo galima paduoti fiktyvų adresą ir pavardę, nebuvę reikalaujama jokių dokumentų įrodyti, kad pavardė ir adresas yra tikri.

Padėjo Bombą Liberalų Reformistų Klubo Name

MONTREAL. — Sekmadienio naktį sprogo bomba Liberalų Partijos Reform Klubo pastato skelpe, pakis asmenis lengvai sužeisdama. Tuo metu svetainėje buvo 50 metų vedybinių gyvenimo sukaktuvių banketas, nieko bendra neturįs su liberalais. Bankete dalyvavo virš 100 žmonių.

Spejama, kad bomba buvo taikoma premjerui. Mat tą vakarą premjeras Trudeau turėjo kalbėti Kanados Universitetų Liberalų Federacijos metinėje konvencijoje. Bet konvencija įvyko ne liberalų nuosavoje svetainėje, o Queen Elizabeth viešbutyje.

Bankete, tarp kitų svečių,

Nesutarė Namų Statymo Reikalai

TORONTO. — Federalės ir provincialių vyriausybės ministrai namų statybos klausimu tarėsi čia kone septynias valandas, bet niekaip negalėjo suderinti savo pažiūrų namų klausimu.

Išsiskyrė nesuartinę federalės vyriausybės ir provincijų planų. Visas jų aiškinimas tame, kad jie išsiskyrė draugiškai.

Pasitarimas buvo sušauktas transporto ministro Paul Hellyer, kuriam pavesta rūpintis namų klausimu Kanadoje.

Provincijų atstovai, kaip galima spėti iš pasirodžiusių žinių, daugiau atydos kreipė į tai, kodėl ministras nepakankamai tarėsi su jais ieškodamas būdų pašalinti namų stoką Kanadoje, negu namų statyba.

PEKINAS SUTINKA PRADĖTI DERYBAS

OTTAWA. — Užsienio reikalų ministras Mitchell Sharp pranešė, kad Kinijos vyriausybė sutinka pradėti derybas su Kanada dėl sudarymo diplomatinį santykių. Jis mano, kad pasitarimai vyks normaliai.

Užklaustas, kaip bus su Formosa, kur sėdi čiangkaišekininkai, Sharp pasakė, kad jis nesitiki, jog Formosa sudarytų didelę kliūtį.

buvo ir senatorius Romuald Bourque.

Visi sužeistieji po pirmos pagalbos ligoninėje buvo paleisti namo. Jų tarpe buvo vienas taksio vairuotojas, kurį sužeidė stiklai jo paties automobilio. Sprogimas sumušė jo automobilio langus.

Nuostolių pastatui padaryta nemažai, bet jie pilnai neapskaičiuoti dar. Daugiausia žalos padaryta skelpe. Daug langų išbyrėjo apylinkėje esančiuose namuose.

Vienas liudininkas pasakoja, būk jis matęs tris vyrus bėgant nuo pastato. Nežiūg po to įvykusi eksplozija.

Nuo praėjusių metų rugpjūčio mėnesio Montreale jau išsprogdinta 60 bombų. Daugiausia vyriausybės pastatuose, biznio įrengimuose, kompanijų viršininkų namų pasiniuose.

Spalio 14 buvo rastas dinamito bombos prie liberalų reformistų klubo ir nacionalistų (Union Nationale) klubo, bet policija jas nugiuklavo pirma, negu jos sprogo.

Spėjama, kad šis teroristinis darbas atliekams Front de Liberation du Quebec narių. Jie keršiją už įkalinimą Pierre Vallieres, separatistų lyderio, už žmogžudystę. Jis buvęs FLQ lyderis.

Radikalai Primetą Savo Ideologiją

MONTREAL. — Studentų aktyvistai Kanados universitetuose dažnai yra nusistatę prieš liberazimą ir intelektualus, pareiškė premjeras Trudeau studentų liberalų konvencijoje čionai.

Tie aktyvistai stengiasi primesti savo ideologiją kitiems studentams. Kiti, bailiesni, biją pareikšti savo mintis, kad jų neužpultų.

Aktyvistai esą labiau suinteresuoti organizavimu savo sukilimo, negu ieškojimu tiesos ir pagerinimo.

Premjeras stovįs už dialogą. Esą, per diskusijas galima surasti negerumus ir priemones jiems pašalinti. Studentai turėtų aktyviau dalyvauti universitetų reikaluose, bet ne diktuoti jiems.

Apie Vitaminų Reikšmę

Trūkstant maiste vitaminų, atsiranda avitaminozė.

Mūsų sąlygomis avitaminozė žmonės serga retai. Dažniau sutinkama hipotavitaminozė — kai kurių vitaminų trūkumas. Ja suserga vartojant vienodą ir nepakankamą maistą, pavyzdžiui, laikantis gydomųjų arba "estetinių" dietų. Daugiau vitaminų reikia nėščioms motinoms, paaugliams, žmonėms, dirbantiems sunkių fizinių ir protinių darbų. Didelė dalis vitaminų gaunama sintetiniu — cheminiu būdu. Tačiau geriau vartoti natūralius vitaminus.

Daug vitamino C turi pomidorai, špinatai, raudonieji pipirai, erškėtrožė, krienaai, ridikėliai ir jų lapai, petražolės, dilgėlės, salotos, kopūstai, rauginiai kopūstai, mandarinai, apelsinai, citrinos, braškės, obuoliai, juodieji serbentai, bulvės. Vitaminas C taip pat apsaugo nuo nušalimo ir infekcinių ligų.

Vitaminą C naikina šiluma, deguonis ir saulės spinduliai. Ilgesnis produktų virimas ir džiovinimas sunaikina vitaminą C. Jo daug žūsta verdant vaigi metaliniuose induose. Geriau vartoti stiklinius ir emaliuotus indus. Daržovėse vitaminai geriau išsilaiko, kai jos verdamos ant garų arba sudedamos į verdantį, pasūdytą vandenį. Nereikia daržovių pervirinti ar laikyti jas ilgai išvirus. Išvirtas daržovių patiekalas po šešių valandų visiškai netenka vitaminų. Daržovės reikia laikyti tinkamoje vietoje, kad jos nevytstų. Valyti ir pjaustyti daržovės reikia prieš pat virimą ar kepimą nerūdijančio metalo peiliu. Daržovių salotos gaminamos prieš pat valgymą. Vaisių sultis reikia gerti tik paruoštas. Šaldytas daržoves ir vaisius vartoti vos tik jas at-

šaldžius. Spinatus ir petražoles geriau valgyti šviežias, pagaminti iš jų salotas. Bulvės reikia lupti labai plonai, nes daugiausia vitaminų yra paviršiuje. Verdant nelupcas bulves, vitamino C lieka 75 procentai.

VITAMINAS A turi didelės reikšmės regėjimui ir odai. Apsaugo nuo infekcinių ligų. Jo yra daug svieste, kiaušinio trynyje, žuvų, atrajojančių gyvulių, paukščių kepenyse, špinatuose, salotose, žaliuose žirneliuose, raudonosiose pipiruose, morkose, burokėliuose, pomidoruose, abrikosuose. Skusti morkų nereikia: vitaminai yra po pat plona odele. Jas patariama labai gerai plauti šepetėliu ir vandeniu. Daugiausia vitamino A išlieka troškinant morkas su riebalais arba gaminant daržovių salotas su alyva.

VITAMINAS D. Kai jo trūksta, kūdikiai suserga rachitu. Vitaminas D yra kiaušinio trynyje, piene, svieste. Ypatingai daug — žuvų taukuose.

Nepakankamas **VITAMINO B** kiekis sukelia fizinį ir ypač protinį nuovargį, anemiją, apatito netekimą, odos riebaluotumą, tamsių dėmių joje atsiradimą pavasarį.

Vitamino B grupių turi: duonos ir alaus mielės, ryžių ir

kviečių sėlenos, kiaušinio trynys, soja, lęšiai, prinokusios pupelės, miško riešutai, pomidorai, špinatai, bananai, kopūstai, ruginė duona, valvių kepenys — jose daug vitamino B12. Vitaminas B žūsta veikiant šarmui, sodai ir kitoms paraišioms medžiagoms, kepant miltinius patiekalus. Dėl to neverta dėti sodos į pupeles, žirnius, lęšius, kad jie greičiau suvirtų, o taip pat į pieną, kad jo nesutrauktų. Įdėjus sodos, piene ne tik žūsta vitaminas B1, B2, B6, bet ir vitaminas C.

VITAMINAS K. Jis turi ypatingą reikšmę kraujo krešėjimui. Jo yra špinatuose, dilgėlėse, pomidoruose, morkose, kopūstuose, moliūguose, braškėse. Vitaminas K nepasiskiria, jei daržovės verdamos parūgščiame vandenyje, pavyzdžiui, su actu. Jis pilnai išlieka, jei daržovės bus gaminamos su sviestu arba alyva.

VITAMINAS E. Labai svarbus normaliai lytinių liaukų veiklai. Ypač būtinas paauglio amžiuje, nėštumo ir maitinimo periode. Jo yra kviečių grūduose, alyvoje, žirniuose, salotose, dobiluose, kepenyse. Kiaušinio trynyje. Vitaminas E patvarus aukštai temperatūrai, bet žūsta nuo ultravioletinių spindulių. Jis nenyksta verdant, konservuojant ir džiovinant.

Iš "Lados"

Kodėl Vulkanas Gimė Raišas

Spartos įstatymai draudė jaunavedžiams gerti vyną per vestuves. Graikų filosofas Diogenas, pamatęs vaiką idiotą, sakė: "Jo tėvas buvo girtas, kai motina tapo nėščia". Pagal graikų legendą dievas Vulkanas gimė raišas, nes buvo pradėtas girtas tėvo Jupiterio. Jau seniai įrodyta, kad tėvų al-

koholizmas — vienas svarbiausių vaikų protinio atsilikimo, silpnaprotystės priežasčių.

Bandymuose su gyvuliais buvo tyrinėjama, kaip alkoholis veikia vyriškas ir moteriškas lyties ląsteles. Praėjus valandai po išgėrimo, jo buvo rasta vyriškoje sėkloje, patelės kiaušidėse. Jei apvaisinimas įvyksta, tėvų organizme esant didesnei alkoholio koncentracijai, vaisius žūva arba nenormaliai vystosi.

Alkoholio žalingą veikimą vaisiui rodo ir vieno prancūzų mokslininko atliktas eksperimentas su vištos kiaušiniams. Patalpoje, esant alkoholio garams, dirbtinai buvo perinama 160 vištos kiaušinių. Viščiukai išsiriti tik iš pusės kiaušinių. Iš jų 40 greitai žuvo, o 25 buvo išsigimę. Panašūs rezultatai gauti, atliekant bandymus su kitais gyvuliais. Nustatyta, kad sistemingai duodant alkoholio, lytinės liaukos afrofuojasi, individas tampa nevaisingas.

Kokią žalą alkoholis daro palikuonims, ypač jų nervų sistemai, rodo psichiatrų atlikti tyrimėjimai, nustatant vaikų silpnaprotybės priežastis. Tiriant idiotus, nustatyta, kad beveik pusės jų tėvai buvo girtuokliai. Vienoje Prancūzijos psichiatrinėje ligoninėje nustatyta, kad iš 2,072 berniukų ir 492 mergaičių, silpnapročių bei sergančių psichinėmis ligomis, 36 pro-

centų vaikų tėvai buvo girtuokliai, 3,1 procento — motinos girtuoklės, 1,5 procento — abu tėvai girtuokliai ir 12,5 procento atvejo apvaisinimo metu tėvai buvo girti. 1966 m. VDR paskelbti gydytojų darbai rodo, kad 149 vaikai, kurių tėvas ar motina buvo girtuokliai, pradėjo vėliau vaikščioti ir kalbėti, atsiliko fiziškai ir protu, dalis turėjo įvairius fizinius defektus, sirgo nervų ligomis. Vadinasi, alkoholikai tėvai gimdo biologiškai nepilnaverčius vaikus.

Daug žalos alkoholis gali nardaryti nėštumo metu. Nėščiai moteriai išgėrus, alkoholis per kraują patenka į vaisių ir, sutrikdydamas jo medžiagų apykaitą, pakenkia normaliam vystymuisi. Toks vaisius gali gimti su įvairiais defektais, pavyzdžiui, su neišsivysčiusiomis galūnėmis. Žalingas alkoholis ir žindymo laikotarpiu, nes jis per motinos kraują patenka į pieną ir sukelia įvairius kūdikio negalavimus.

Tėvų girtuokliavimas neretai į girtavimą įtraukia ir jų vaikus. Vaikai dažnai mėgdžioja tėvus. Manoma, kad apie 25 procentai alkoholikų vaikų tampa girtuokliai dėl paveldėto paikimo ir blogo pavyzdžio.

Alkoholiko šeimoje vaiko galvosena nuolat žalojama. Todėl jie dažnai pasižymi įvairiais charakterio nukrypimais, k. t.: trūksta valios, iniciatyvos, jaučiasi prislėgti arba, priešingai, būna nedrausmingi, užsisovrę, šiluma, jautumas turi didelę reikšmę vaiko psichiniam vystymuisi. Grupė mokytojų, tyrusių tėvų girtavimo įtaką vaikams, nustatė tokias blogo mokymosi priežastis: 36 procentai mokinių — tėvų alkoholizmas, 50 procentų — dažnos išgertuvės namuose. Nuolatiniai skandalai, girtos scenos pastoviai žaloja ir pervargina dar nesubrendusias vaiko smegenis.

Kenčia vaikai, kai tėvas girtuoklis, bet dvigubai jį kenčia, kai motina girtuoklė. Motina, kurios vardas reiškia pačią šviesiausią pasaulyje būtybę, alkoholio įtakoje netenka ne tik motiniškų, bet ir paprastų žmoniškų bruožų, tampa priekabi, pikta, žiauriai elgiasi su vaikais. Kaip gali taip iškrypti motinstybes instinktas? Bandymai su gyvuliais rodo, kad šunims ir katėms keletą mėnesių duodant alkoholio, jie darosi irzlūs, pikti, patelės nustoja

mylėjusios ir globojusios savo vaikus ir galiausiai, atsisakydamos maitinti, juos pasmerkia pražūčiai.

Kova su alkoholizmu turi tapti visuotinė. Tai ne tik atskiro žmogaus, atskiros šeimos, bet visos visuomenės svarbus reikalas.

Gyd. C. Grizickas

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

S. Rainard, Dorchester, Mas., prisuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo P. Zukauskienės \$5 aukų.

P. Kisieliene ir J. Lesevičius, Montreal, prisuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo J. Giržiaus ir V. Malinauskienės po \$1 aukų.

Kaz. Milevičius, New Glasgow, Que., per J. Lescevičių atnaujino prenumeratą sau, atnaujino dvi į Lietuvą ir skelbdamas savo žmonos mirties liūdną paminėjimą, parėmė LB su \$21. Draugas K. Milevičius nors pastaruoju laiku nesveikuoja ir laukia vietos ligoninėje, bet Liaudies Balsą išlaikymu visuomet tėviškai rūpinasi.

J. Andriulienė, Chicago, prisuntė Veros Kelley priduotus nuo LLD 29-tos kuopos, Rockford, \$5 dėl LB paramos.

J. Šlenis, Newark, N. J., užrašė LB prameratą į Lietuvą.

J. Urbanavičius, Montreal, prisuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo P. Keršio \$5 aukų; taipgi daug patarnavo papildymui antrašų su naujais pašto zonų numeriais.

E. Gruodienė, Toronto, atnaujino prenumeratą į Lietuvą ir paaukojo LB paramai \$3.

P. Kasperaitis, Timmins, prisuntė paminėjimą paskelbti.

K. Makarevičius, Vancouver, atnaujino prenumeratą į Lietuvą.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas, širdingai ačiū.

Administracija

ZURICH. — Arabų teroristai apšaudė Izraelio keleivinį orlaivį, kelis asmenis sužeidė. Keli teroristai buvo pasišlėpę už sniego vėjo prie orlaivių stoties. Vienas iš teroristų buvo nušautas.

Palestinos Išlaisvinimo Frontas sako, kad tai jo partizanų darbas.

Dėmesio
Perku lietuviškas varines monetas, pav. 1 ct., 2 ct., 5 ct. ir kitas. Taip pat visus popierinius banknotus.
Rašykite ką turite, atsakysiu kiekvienam.
P. ZABLOCKIS
P. O. Box 4642 Stn. C.
Vancouver 10, B. C. Canada

Lietuviai, kurie atostogoms ar kitais reikalais atvažiuojate į Miami, Fla., neužmirškite atsilankyti į Lietuvos Socialį Klubą. Čia kiekvieną sekmadienį 1 val. dieną yra duodami geri pietūs už žemą kainą. Po pietų, šokiai, susitikimai ir svečiavimasis.
Kuriems reikalingos informacijos gavimui kambarių vietinių klubo narių patars jums kaip ir kur juos gauti. Kviečia į svečius visus lietuvius
Lietuvių Socialis Klubas
2610 Northwest 119th Street
Miami, Fla. 33167
Telefonas: 688-4161

Minime vieny metų liūdną sukaktį nuo mirties
Povilo Zuikio
mirusio kovo 1 d. 1968 m.
Tebūna jam amžina ramybė ilstėtis Kanados žemelėje.
Teja Zuikis - žmona E. P. Kasperaitis
M. J. Dereškevičius F. Paliiunas
E. F. Jasiunas
Timmins, Ont.

Keletas Šių Literatūrinė

1. Naujas Lietuvių Kalbos raidos etapas.

Atkūrus Taryvoje, t. y. r. prasidėjo visiškai literatūrinis etapas. Istori gyvenimo paklęstėjimas, m. kos augimas, lieka ryškūs pvy literatūrin. čiau tie pėdsak bos srityse vie ryškiausi jie ž fonetikoje, o y kuri išsiskiria vumu.

2. Žodyno rai

Lietuvių lit žodyno kitim tvarkos meta tris pagrindi ma, atsiranda žodžių jungini ra dalis žodži žodžių jungin jai, buržuazin buržuazinei k visiška pasitr ka į pasyvią; trečia, daug rimų žodžių; mių, naujo ti

a) Intensy vystosi pirm kryptimi. Yp įvairių kultūr nicos sričių terminų dar; ti, yra tiesi atskirų kul technikos s specialių te santvarkos teratūrinėje ir tebesudar šiaip naujų tarybinę epo plitusių. Jie reikalingi, k

Keletas šiuolaikinės Lietuvių Literatūrinės Kalbos Raidos Bruožų

K. ULVYDAS

1. Naujas lietuvių literatūrinės kalbos raidos etapas

Atkūrus Tarybų valdžią Lietuvoje, t. y. nuo 1940 metų, prasidėjo visiškai naujas lietuvių literatūrinėje kalboje. Tada etapas. Istoriniai visuomenės gyvenimo pakitimai, kultūros klestėjimas, mokslo ir technikos augimas neabejotinai palieka ryškius pėdsakus ir lietuvių literatūrinėje kalboje. Tačiau tie pėdsakai ne visose kalbos srityse vienodai pastebimi: ryškiausi jie žodyne ir nežymūs fonetikoje, o ypač gramatikoje, kuri išsiskiria ypatingu pastovumu.

2. Žodyno raida

Lietuvių literatūrinės kalbos žodyno kitimo tarybinės santvarkos metais galima skirti tris pagrindines kryptis: pirma, atsiranda labai daug naujų žodžių junginių; antra, tam tikra dalis žodžių, jų reikšmių ir žodžių junginių, būdingų senajai, buržuazinei santvarkai ir buržuazinei kultūrai, iš kalbos visiškai pasitraukia arba patenka į pasyviąją žodyno atsargą; trečia, daugelis jau iš sena turimų žodžių įgyja naujų reikšmių, naujo turinio.

a) Intensyviausiai žodynas vystosi pirmąja čia nurodyta kryptimi. Ypač daug sudaroma įvairių kultūros, mokslo ir technikos sričių terminų. Naujų terminų daryba, galima sakyti, yra tiesiogiai proporcinga atskirų kultūros, mokslo ir technikos sričių augimui. Be specialių terminų, tarybinės santvarkos metais lietuvių literatūrinėje kalboje sudaryta ir tebesudaroma istisos serijos šiaip naujų žodžių atspindinčių tarybinę epochą, visuotinai paplitusių. Jie yra pasidarę tokie reikalingi, kad be jų tiesiog ne-

įmanoma būtų nurodyti tarybinio gyvenimo reiškinį. Idomu taip pat tai, kad dažniausiai tokie žodžiai tai ne tiesioginiai skolinti iš rusų kalbos, o apgalvoti ir kūrybiški vertiniai. Net tie tarybinės santvarkos metais rusų kalboje sudaryti žodžiai, kurie rusiška forma yra apskrieję, galima sakyti, didžiąją pasaulio kalbų dalį (plg. rusų: sovietai, kolchozai, kolchoznik, sovchoz, piatiletk, komsomol, komsomolec) lietuvių literatūrinėje kalboje yra įgavę daugiau ar mažiau nacionalinę formą (plg. lietuvių: taryba, kolūkis, kolūkietis, tarybinis ūkis, penkmetis, komjaunimas, komjaunolis). Tai be abejo, rodo lietuvių kalbos žodžių darybos sistemos lankstumą, jos ryškų nacionalinį savitumą.

b) Traukiasi iš kalbos arba patenka į pasyviąją atsargą, kaip jau minėta, tokie žodžiai, kuriais buvo nusakomi buržuazinės buities, buržuazinės kultūros ar ideologijos reiškiniai ir sąvokos. Tai daugiausia įvairios religijos ar asmenis reiškiniai: žagrė, vyžos, naginės, seimas, varžytinės, anstolis, elgeta, ponas, viršaitis, policininkas, kapelionas, kumetis, dvarininkas, kampininkas, pusininkas. Kartu su šiais žodžiais iš eina iš apyvartos arba patenka į pasyviąją atsargą ir dalis žodžių junginių, plg. **dūminė pirkia**. Jaunoji kartė, auganti ir išaugusi tarybinėje epochoje, kai kurių čia paminėto tipo žodžių ar jų junginių be žodyno ir paaiškinimo iš viso nesupranta. Jau vien tai ryškiai rodo didelį žodyno judrumą, didelių jo kitėjimo tempus.

c) Iš žodžių, kurių pakito reikšmė, kurie įgijo naujo tu-

rinio, galima būtų paminėti, pavyzdžiui, tokį, kaip **liandis**, kuris ne ką daugiau kaip prieš ketvirtį amžiaus dar daug kieno buvo supracamas taip: "prasti, neapsisvietę kaimo žmonės: tamsuoliai". Tik pažangioji visuomenės dalis ir buržuazijos valdymo metais tam žodžiui teikė reikšmę "darbo žmonės". Dabar mes visi jį suprantame taip: "Tarybų šalyje — visi gyventojai, buržuazinėse šalyse — darbo žmonės". Paprasčiausias žodis **lopšelis** mūsų gyvenamojoje epochoje įgijo reikšmę "tam tikra kūdikių ar vaikų auklėjimo įstaiga".

Net tarptautiniai žodžiai tarybinio gyvenimo sąlygomis se-

mantiškai kinta. Irkinė iliustracinį žodį **brigada**. Seniau tas žodis lietuvių literatūrinėje kalboje buvo bartojamas kaip karinis terminas, jo reikšmė buvo: "tam tikras kariuomenės dalinys, junginys". Mūsų dienomis šis žodis, be karinės, turi taip pat ir gamybinę ar politinę reikšmę, plg.: **laukininkystės brigada, komunistinio darbo brigada, agitatorių brigada** ir t.t. Pagaliau žodis **prezidentas**, be reikšmės "valstybės (paprastai buržuazinės) galva", yra įgijęs ir naują reikšmę — "mokslų akademijos vyriausiasis vadovas", o kartais (neoficialiai) — "Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas".

Užsidarymo Pasėkos

S. KARPĖ

Įvairių tautinių grupių lyderiai labai susirūpinę išaiškumu tautiečių savo globoje. Jeigu jie išgalėtų, tai steigtų kolonijas, į kurias negalėtų prasiskverbti "svetima" šviesa. Vien tai daro politinius, tautinius sumetimais, kiti religiniais.

Kanadoje, kaip žinia, yra dukabonų, menonitų, huteritų, kurie stengiasi išlaikyti savuosius kuo didžiausioje kontrolėje. Jie steigia kolonijas, nenori leisti vaikų į viešas mokyklas. Kitos sektos atsisako įsijoninti net moderniško gyvenimo priemonės.

Indijonai taipgi nelinkę įsileisti į Kanados bendrą gyvenimą. Jų lyderiai labai nori išlaikyti savo tradicijas. Už tai dar dauguma indijonų gyvena rezervatuose, nors tai reiskia atsilikimą ir skurdą.

Apie eskimus gal nėra ką ir kalbėti, kadangi jie yra grynai šiaurės klimato gyventojai. Jiems net pavojinga keltis į šiltesnius rajonus. Ten pakeisti gyvenimo sąlygas daug sunkiau.

Ir ateivių grupės bando apsaugoti, kad vaikai "nenukly-

tu", neištautėtų. Kit kalbėjo ne apie kolonijas, kad seno krašto papročiai, gyvenimo būdas nežūtų. Kolonijos neįmanomos, bet nekurių ateivių skaitlingumas leidžia turėti distriktus, kur dauguma sudaro tos tautos ateiviai. Tokiu būdu kalba ir papročiai lengviau laikosi.

Bet iš tokio užsidarymo, atskirimo nuo bendro gyvenimo naudos mažai. Senesni žmonės neišmoka vietinės kalbos, taunimas kenčia mokyklose. Daugelis nepasiekia to, ką šalies gyvenimas leidžia. To pasėka aiškiai matoma žvelgiant į Kanados gyvenimą. Yra sakoma, kad Kanadoje jau trečdalis gyventojų sudaro ateiviai ir jų vaikai ne anelai ir ne francouzai, bet kiek mes matome jų

visuomeniniam gyvenime? Vienas kitas teprasimuša į parlamentus, miestų valdybas.

Geriausia stovi žydai. Jie savo kalbą, savo religiją stropiai saugo, bet jie skverbiasi į biznį, į visuomeninį gyvenimą. Proporcionaliai, jie toli pralenkia visus kitus savo profesionaliais, atstovais įvairiose visuomeniškose pareigose.

Tą patį galima pasakyti ir apie atskiras šalis. Kvebekas, kuris tėra Kanados provincija, norėtų atsiskirti, pasidaryti nepriklausomu. Sovietiniai jo lyderiai nori bet kokiais iškaisiais izoliuoti francūzus, išlaikyti juos prie religijos, prieš serij papročiu. Bet šiais laikais tokios mažos valstybėlės nebetinka. Kaip kanadiečiai, Kvebeko gyventojai gali turėti daug didesnę įtaką. Šiandien jų tautiečiai yra Kanados premjeras, apsigynimo ministras ir eilė kitų ministrų. Jie žino visiame pasaulyje.

Šiais laikais viskas eina dideliu mostu. Pradedant parduotuvėmis. Kiek gi beiko mažų parduotuvių miestuose? Kiek gi patenkinačiai išsiverčia mažų ūkininkų? Kiek gi gali išsilaikyti mažos žmonės?

Kaip yra sakoma, pasaulis dabar labai susitraukė. Visas gyvenimas yra tampriai susirišęs tarptautiniais saitais. Bent kiekia izoliacija reiskia atsiskirkimą eiti su gyvenimu.

OTTAWA. — T. C. Douglas, nacionalis nauji demokratų (NDP) partijos lyderis laimėjo rinkimus Britu Kolumbioje ir vėl tano parlamento nariu. Visuotiniuose rinkimuose jis buvo pralaimėjęs.

Lietuvos Snausdiniai

"Liaudies Balsas" raštinėje galite užsiprenumeruoti Tarybų Lietuvoje išleidžiamus laikraščius ir žurnalus. Metinių prenumeratų kainos sekančios:

Dienraštis "Tiesa" — \$5.00; tris kartus į savaitę išleidžiamas "Sportas" — \$4.00; tris kartus į savaitę išleidžiamas "Valstiečių laikraštis" — \$2.50; savaitraštis "Gimtasis Kraštis" — \$2.25; du kartus į savaitę išleidžiamas "Lietuvos Pionierius" — \$1.50; savaitraštis "Literatūra ir menas" — \$3.50; du kartus į savaitę išleidžiamas "Tarybinis Mokytojas" — \$3.50.

Mėnesinių žurnalų metinių prenumeratų kainos:

"Genys" — \$1.50; "Žemės ūkis" — \$8.50; "Kultūros barai" — 3.00; "Komunistas" — \$2.00; "Liaudies ūkis" — \$6.00; "Mokslas ir Gyvenimas" — \$3.00; "Mokslas ir Technika" — \$9.50; "Mūsų Gamta" — \$8.50; "Mūsų Sodai" — \$7.50; "Pergalė" — \$5.00; "Sveikatos Apsauga" — \$8.50; "Tarybinė Mokykla" — \$4.00; "Tarybinė Moteris" — \$2.00 ir "Jaunimo Grotos" — \$2.50.

Du kartus į mėnesį išleidžiamų žurnalų prenumeratos:

"Svyturys" — \$5.00; "Šluota" — \$3.00; ir keturis kartus į mėnesį išleidžiamo "Ekranu Naujienos" — \$4.50.

Kai kurių iš virš vardintų laikraščių ir žurnalų galima gauti ir pavienių egzempliorių Liaudies Balsas raštinėje. Laikraščių egzemplioriaus kainos po 5-10 c., o žurnalų po 25-50 c.

Pusmetinės prenumeratos turi būti užsakytos ne vėliau gegužės mėnesio, o metinės ne vėliau spalio mėnesio.

Užsakymus siųskite su money orderiais adresu:

Liaudies Balsas, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada



Smagu žiemą pasivažinėti rogėmis. (M. Baranausko nuotr.)

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos kaina:

Kanadoj ir visur kitur \$5.00 metams; pusmečiui \$2.50

Į Lietuvą \$7.00 metams

LIAUDIES BALSAS

140 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

KEISTA MŪSŲ SALIES MORALYBĖ

Siuo tarpu Kanadoje daugelis nemiega iš baimės, kad moralybė kyla dideli pavojai. Vyriausybė nori liberalizuoti kriminalinius įstatymus. Tarp kitko, vyriausybės organai būtų atleisti nuo persekiojimo ir seksualistų, jeigu jie tai atlieka susitarę. Ontarijoo gyvulių globėjai suskato protestuoti, kadangi vyriausybė nori priimti įstatymą, pagal kurį palaidi šunys ir kiti gyvūnėliai būtų atiduoti tyrinėjimams. Kiti susirūpinę dėl aukščiausio teismo sprendimo, kad "betus" galima tirti ir ne arklių lenktynių apylinkėse. Jiems atrodo, kad tas darbas nėra toks nenormalus, jeigu jis atliekamas slapta, prieš įstatymus.

Nelabai seniai viena torontietė buvo nubausta už pakabinimą meno galerijoje paveikslo, kuris moralistus piktyna. Jiems atrodo, kad jeigu žmogus pamatys nuoga merginą ar vyrą ant drobės ar pavidale statulos, tai jis viską matęs bėgs ieškoti lytinių santykių. Tikrumoje, žmonės apie tai užmiršta pirmą, negu jie išeina lauk.

Visoki nemoralumai vyksta viešbučiuose, moteliuose, kur smarkiai girtuokliuojama. Alkoholis daugiau jaunimo išveda iš kelio, negu kas kita. Bet alkoholis pardavinėja valstybinės įstaigos, monopoliai. Viešbučiuose ir moteliuose galima gerti, kiek kas nori.

Galima būtų surasti daugiau vietų, kur moralybė didesnis pavojus, negu "betai" ant arkliukų.

UOLIAI TARNAVO, BET NE LIAUDŽIAI

Veiksnių laikraščiai labai liaupsina vėlonį J. Kardelį, buvusį Nepriklausomos Lietuvos redaktorių. Jam prisikirama daug visokių nuopelnų. Sunku būtų ir išvardinti visus jo nuopelnus, kuriais jis vainikuojamas. Bet ne visi jį gali taip garbinti.

Jis tarnavo taip vadinamam establišmentui. Jis, ištikro, nepraleido nei vieno akmens neapverstos kovoje prieš pažangiuosius čia ir Lietuvoje. P. Grigaitis Čikagoje, Naujienų savininkas, negalėjo pralenkti jo piktžodžiavimo ant Tarybų Lietuvos, ant Tarybų Sąjungos, ant komunistų.

Jis nebuvo vienintelis. Buvo tokių prieš jį ir bus ateityje. Kiti rašė nkygas, ko J. Kardelis, matyti, nesugebėjo. Bet ir jie ir jų knygos liko užmarštyje.

Darbo liaudis neturėjo iš jo jokios pagalbos. Ji ir neliaupsins.

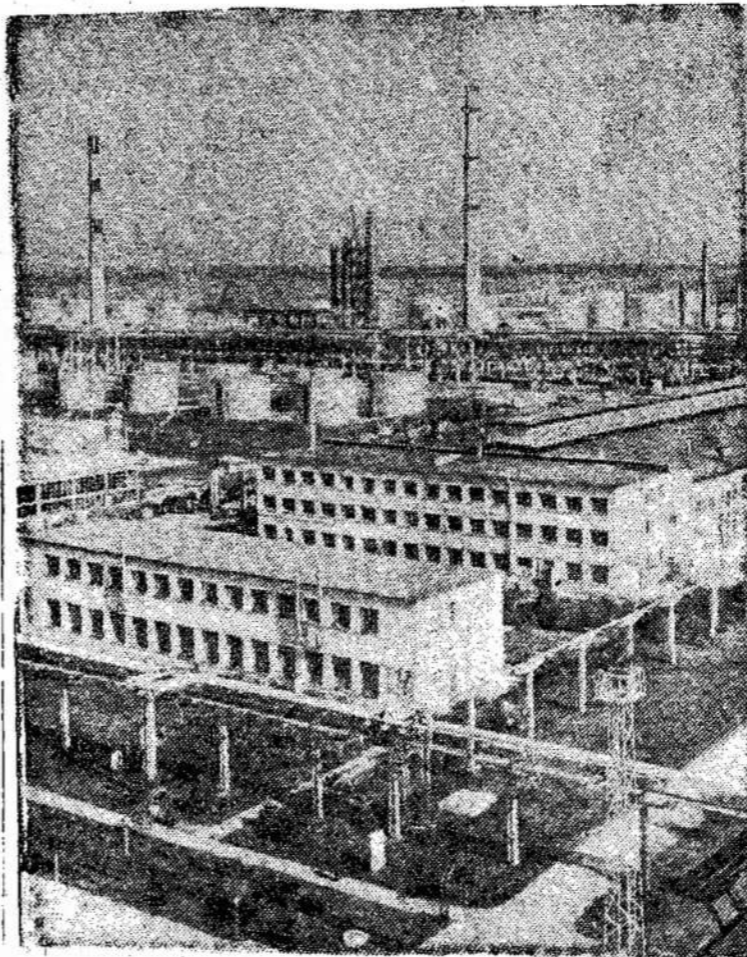
AR NEISVIRS TEATRAIS

Dvasininkai, ypač protestonai, labai susirūpinę tuštėjančiomis bažnyčiomis. Nekurie viešai per laikraščius muša "trivoga", kad bažnyčios visai ištuštės, jeigu dvasininkai neapsižiūrės, neprisitaikys prie gyvenimo, prie žmonių samprotavimo. Vienas siūlo, kad bažnyčiose net jūdžiai būtų rodomi, kada nėra pamaldų.

Du dalykai labai smaugia religijas. Vienu yra dvasininkų nedalyvavimas liaudies kovose už žmoniškesnį gyvenimą. Kitu — mokslo pažanga, iškelimas viršun faktų apie gamtą, jos evoliucija. Jau nedaug žmonių, susipažinusių su mokslu, kurie saktų, kad dievas žmogų sutvėrė. Žmogus yra gamtos evoliucijos padarinys, išsivystęs per milijonus metų iš kitų gyvūnų.

Jeigu dvasininkai pavers bažnyčias paprastais sueigos namais, teatrais, salėmis, tai jos dar galės ilgiau tarnauti. Bet jeigu jie vis spirsis, kad žmogui užtenka rūpintis apie pomirtinį gyvenimą, o ne tai, kaip gyventi ant žemės, tai dvasininkų bėdos nesibaigs. Pažanga ir žmonių samprotavime labai sparti šiais laikais. Tiesa, ne visur, yra šalių, kur dar visoki žyniai turi galią, gydo savo užkalbėjimais, bet šviesa persimes ir tenai. Tų šalių gyventojai taip pat veržiasi prie mokslo.

Katalikų dvasininkų tarpe didelis sambruzdis už tai, kad



Nuotraukoje: Burgaso naftos chemijos kombinatas — broliškos Bulgarijos ir Tarybų Sąjungos draugystės simbolis.

Jie Nepadarys Naudos

S. KARPĖ

Siuo metu labai daug kalbama ir rašoma apie Kvebeką. Ten, matote, gyvenimas pastaruoju metu pradėjo smarkiai kukliuoti. Čia pakėsime nekuriuos faktus.

Jau ilgas laikas kaip Kvebeko pačios provincinės vyriausybės žmonės stengiasi įgelti federalei vyriausybei, elgtis lyg Kvebeko provincija būtų nepriklausoma valstybė. Valdžios žmonės laksto į Paryžių, tariasi su prezidentu De Gaulle, daro sutartis, kurios nepritinka provincijai daryti. Tai labai aiškūs išstojimai prieš federalei vyriausybei, prieš jos tarptautines teises. Tas, be abejonės, labai akstina separatistus.

Ir naminiams klausimais susikirtimai su federale vyriausybe, išsiskyrimas iš federalinių planų, socialinių aptarnavimų, kursto separatizmą.

Zinoma, diskusijos, debatai tuo klausimu nėra blogas dalykas. Žmonės išsiaiškintų, ar iš tikrųjų jiems būtų geriau atsiskyrysi. Be to, juk atsiskyrimas turi labai daug problemų, kurias reikia taip pat išsiaiškinti pirmą, negu siekti atsiskyrimo. Bet reikalas neina tuo keliu. Atsiranda judėjimai, kurių karštuoliai griebiasi bombų.

Bomba šerų biržoj. Kuri 27 asmenis sužeidė ir padarė nuostolių už 2 milijonus dolerių, buvus padėta separatistų. Vienas laikraštis sako, kad jis turįs pačių separatistų prisipažinimą. Tokių bombų Montreale buvo padėta labai daug. Dauguma didelių nuostolių nepada-

rė, bet jos įrodo, ko griebiasi separatistai.

Tokie separatistų išstojimai, vyriausybės žmonių reikalavimams padaryti Kvebeką grynai francūzišką, daugelį žmonių labai nervuoja. Nekurios apšvietos tarybos jau reikalauja uždaryti anglišką mokyklą. Pačiame seimelyje pasirodė opozicija įstatymo projektui, kurio tikslas užtikrinti teises angliškai kalbantiesiems.

Bombardavimai ir studentų ekstrimistų ekscesai gali iššaukti reakciją, demokratinių teisių panaikinimą, kaip buvo prie Duplesio.

Didelis sambruzdis prieš Otawą, už sufrancūzinimą Kvebeko, baugina biznierių, pramonininkus. Vienas Montreale apdraudos brokeris pareiškė aną dieną kalbėdamas Kvebeko mieste, kad Kvebeko provincijoje susidaro atmosfera, kokia buvo nacių Vokietijoje.

Angliškai kalbantieji kapitalistai pradeda kraustytis iš Kvebeko provincijos. Jis tą pasakė ne kur kitur, o Kvebeko seimelyje, atstovams diskutuojant kalbos biliaus klausimu. To biliaus tikslas — apsaugoti angliškai kalbančios mažumos kalbos teises. Šiam bilui yra didelė opozicija.

Pats nemokėdamas gerai francūziškai, nors stengėsi išmokyti, jis ragino, kad mokyklose abi kalbos būtų mokomos nuo pirmųjų skyrių.

Jeigu kraštutiniai nacionalistai, kaip valdžios aparate, taip ir įvairiose organizacijose,

jiems būtų leista vestis. Tas sudaro popiežių tikrai rimtą problemą.

Iš KLLD CK Raštinės

Aukos Apšvietos Fondui

Winnipegoo kuopos nariai per draugą M. Vidruką su nariniais mokesčiais prisiuntė ir aukų apšvietos fondui sekančiai:

J. Carrolis, V. Lepeška ir A. Malala po \$1.00. M. Vidrukas ir A. Diksonas po \$0.85 c. J. Radzevičius 50 c. ir St. Kriščiūs 40 c.

Hamiltono kuopos nariai per draugą J. Kubilių aukojo apšvietos fondui sekančiai:

J. Astylienė ir K. Pampalas po \$2.45. J. Aršauskas, K. Prunskis ir P. Vaivila po \$2.00. J. Kubilius \$1.25, N. Garbatavičius \$1.00, M. Petkus ir A. Maldeikienė po \$5 c.

Pavieniai nariai iš Albertos, A. Plečkaitis ir A. Petkus aukojo po \$3.00.

Visiems aukojusiems širdingai ačiū.

Sviesos reikalu

Visi pilną mokesčių mokantieji gauna ir žurnalių Sviesą. Pasirodo, kad ne visi ją gauna. Vieni visai negauna, kiti nėra pakeitę adresu, tad čia senu adresu. Persikėlus naujon vieton reikia nieko nelaukiant pranešti Sviesos administracijai apie naują adresą.

KLLD CK

Tikėsit ar ne?

Indijoje yra tokių vietų, kur taip vadinamiesiems neliečiamiesiems nevalia turėti viršun riestus ūsus, moterims nešioti auskarus, vyrams važinėti dviračiais.

Įstatymas, panaikinantys neliečiamųjų kastą, buvo priimtas seniai, bet dar daug kur jis visai nevykdomas.

Indijoje išėina 8,000 laikraščių, kurie bendrai turi 5,300,000 skaitytojų iš arti 500,000,000 gyventojų.

Japonijoje išėina 53 dienraščiai, kurie bendrai turi 31,700,000 skaitytojų iš 100,000,000 gyventojų.

Jungtinėse Amerikos Valstijose yra arti 13,000,000 spalvotų televizorių.

JAKARTA. — Indonezija planuoja sterilizuoti 3,000,000 moterų per sekančius penkis metus ir sumažinti gimimų skaičių 650,000.

NEW YORK. — Aktorka Hedy Lamarr skundžia knygos leidėjus, kurie sutarę jos vardą.

Iš 9 asmenų ji ieško \$21,000,000.

neatauš, nepradės šveičiau kalbėtis su kitais, tai Kvebeko žmonės nukentės. Kalbų suvaržymas, net ir atsiskyrimas, ekonominiai nepasitarnaus.

Pas

Prezidentas Euro ten vyksta išklausti i jungininkų davimus. Bėt visier honės tiks Amerikos savo sąjung

Amerikos Europoje nesutikimas kais tas ne paastrėjo.

Ir kuo te rėja santyl Anglijos. N dēi NATO,

O šiomis ypatingai kam si is Gaulle užr Esą De ambasador planuoja bendrąją r kurti nauja tinių Valst Jis noris is Europos

Teisinga kija išdav Gaulle pla ka dėl to De Gaul Angliją i siems yra Klausir vyks prez piyšius si pe sulopy

Iėjo m kiekvien stengiasi šiuo kart

Vos N pos kran pasakė ninkams Europos tarimo.

Tame kalbas n sio, jos Ypatii tybinink Dabar politika.

Šiomis vo atida sia radii tūrinių.

Mano galba l džiam gandos

Jei ta beke ne padidės Ir ne Bertran ristų be pagand vimai g

Pastabos

Prezidentas Niksonas išvykdamas Europon kalbėjo, jog jis ten vyksta ne lekcijas duoti, o išklausti ir patirti JAV sąjungininkų nuomones, jų pageidavimus.

Bet visiems aišku, kad jo kelionės tikslas yra sustiprinti Amerikos poziciją, sutaisyti savo sąjungininkus.

Amerikos sąjungininkų tarpe Europoje jau senai reiškiasi nesutikimas, o pastaraisiais laikais tas nesutikimas ypatingai pasitryjo.

Ir kuo toliau, vis labiau aštrėja santykiai tarp Francijos ir Anglijos. Nesutinka jų politika dėl NATO, dėl bendros rinkos.

O šiomis dienomis De Gaulle ypatingai užpyko ant Anglijos, kam si iškeisusi slaptus De Gaulle užmojus.

Esą De Gaulle yra Anglijos ambasadoriui pasakęs, jog jis planuoja sugriauti NATO ir bendrąją rinką, o jų vieton sukurti naujas sąjungas, be Jungtinių Valstijų.

Jis noris JAV visai išstumti iš Europos.

Teisingai ar nereisingai Anglija išdavė paslapčių apie De Gaulle planus, mažai kam tenka dėl to rūpintis.

De Gaulle antagonizmas prieš Angliją ir Ameriką senai visiems yra žinomas.

Klausimas tik tai kyla, ar pavyks prezidentui Niksonui tuos plyšius savo sąjungininkų tarpe sulopyti.

Jėjo madon, kad ir popiežius kiekvienu svarbesniu momentu stengiasi prabilti. Taip buvo ir šiuo kartą.

Vos Niksonas pasiekė Europos krantus, popiežius Paulius pasakė susirinkusiems maldininkams pamokslą, ragindamas Europos šalis santaikos, susitarimo.

Tame nieko blogo. Tik į jo kalbas mažai kas kreipia dėmesio, jos nereikšmingos.

Ypatingai politikierių ir valstybininkų tarpe.

Dabar visur vyrauja jėgos politika.

Šiomis dienomis Kvebeke buvo atidaryta nauja ir galingiausia radio stotis palaikymui kultūrinių ryšių su Francija.

Manoma, jog tos stoties pagalba bus dar daugiau skleidžiama separatinės propagandos tiesiog iš Francijos.

Jei taip, tai neramumai Kvebeke ne mažės, bet dar labiau padidės.

Ir nežiūrint, jog premjeras Bertrand labai pyksta už teroristų bombardavimą, tos propagandos pasėkoje, bombardavimai gali dar padidėti.

Z. Janauskas



A. Brazaičio nuotraukoje: taip atrodo naujasis Vilniaus rajonas Žirmūnai.

Ką Kiti Rašo

"Išgąstingai žiūri"

Ilgai važinėjęs po Azijos šalis "Chicago Daily News" užsienio korespondentas Mark Gayn sakė Chicago Council on Foreign Relations sambūry, kad Pietinį Vietnamą vistic apvaldys komunistai.

Negali būti abejonių, kad dalyvaujant bet kokiame valdžioje komunistai ilgai paims valdžią į savo rankas. Vietnamo žmonėms generolų režimas įkyrėjo. Anksčiau generolai kariavo už palaikymą Prancūzijos kolonijalinio režimo, dabar jie įkinkė JAV stambiems interesams, bet jų režimo amžius neilgas.

Gayn sakė, JAV pasitraukimo iš Vietnamo kalbų baisiai supurto ne vien Pietinio Vietnamo generolus, bet Tailando diktatorišką režimą, Malaizijos ir Singapūro valdžias.

1971 metais Britanija pasitrauks iš Malaizijos, Singapūro ir kitur. Apie tą laiką Vietname karas bus baigtas. Tose šalyse padidės kova prieš senus režimus ir gali įsikurti socialistinės valdžios.

Laikyti Vietname savo karių jėgas JAV negalės visą laiką. Reikės pasitraukti.

Sergantiems baime "komunizmo pavojaus, tai niūrus prospektai.

— Vilnis

Komercinės spaudos moralė

Dar ir šiandien Amerikos laikraščiuose tiršta ilgi žinių ir straipsnių apie vieno jaunuolio susideginimą Čekoslovakijos sostinėje. Per keletą dienų po to įvykio dienraščiuose didžiausiomis antraštelėmis skambėjo aprašymai to įvykio. Girdi, va,

jaunuolis protestuodamas prieš socialistinių kraštų intervenciją į Čekoslovakiją, save sunaikino. Ar ne baisu?!

Bet štai vasario 3 dieną Teksas valstijoje dviejų sūnų ir devynių dukterų tėvas apsipila gazolinu ir susidegina. Baisi tragedija — daug baisesnė negu susideginimas jaunuolio Čekoslovakijoje. Nes šis tėvas, Joe Garza, susidegino protestuodamas prieš Amerikos Vietnamo karą, kuriame jo vienas sūnus žuvo. Tai jo aukščiausias pasiaukojimas, kad šis barbariškas karas, kuriame kas savaitė šimtai jaunuolių krinta, būtų baigtas, sulūkytas!

O kaip tą baisią žinią traktuoja Amerikos komercinė spauda? Antai "The N. Y. Times" apie tai jėjo tik keleto sakinių žinutę 13-jame puslapyje!

Tai tokia mūsų komercinė spauda, tai tokia jos moralė, arba, geriau pasakius, tai toks jos sugedimas.

— Laisvė

Izraelio klaidos

Prie kitų klaidų, Izraelio valdžia atakuoja TSRS. Šiuo tarpu TSRS kaltinama davimu strateginių ginklų arabams.

Bet Izraelis savinasi teisę gauti ginklų iš Amerikos; buvo žadėta ir iš Prancūzijos. Kodėl arabai negali gauti iš TSRS?

Kaip ideologija daro poveikį žmones ir valdžias galima matyti Izraelio valdžios veikloje.

Vokietijoje, Hitleriui valdant, nužudyti 6 milijonai žydų. Dabartinė valdžia kupina buvusių hitlerininkų. Pats kancleris Kiesingeris buvo nasis.

Bet Izraelio valdžia turi gerus santykius su Vokietija dėl to, kad Vokietija, kaip ir Izraelis, palaiko kapitalistinę sistemą. O TSRS yra socialistinė šalis.

— V. Andriulis

Prof. Juozas Jurginis

Gavome smagią žinią, kad profesorius Juozas Jurginis išrinktas Jungtinių Valstijų Nacionalinės Geografų Draugijos nariu.

Tarybų Lietuvos istorikas J. Jurginis dabar jau įtrauktas į Amerikos mokslininkų gretas, kaip tarptautinio kalibro mokslininkas.

Amerikos lietuviams J. Jurginis taipgi gerai žinomas. Prieš pat Antrąjį Pasaulinį karą jis lankėsi ir tūlą laiką pagyveno Jungtinėse Valstijose. Tuo metu jis parašė lietuvių vaikų mokyklėms vadovėlį "Labas Rytas", kuri išleido LDS. Prieš metus laik jis ir vėl mus aplankė.

Sveikiname Juozą, laimėjusį garbingą vietą tarp Amerikos mokslininkų.

— J. Gasiūnas

Kova už dolerius

Ant grigaitinių "veiksnių" kaip pikta liga užsisėdo "veiksni" iš "bendruomenės".

Išpyskinęs jau kelintą editorialą "N." redaktorius (vasario 11) sako:

"Mums dar teks grįžti prie jo paruoštos instrukcijos".

Kas tokias instrukcijas teikia "laisvintojams"? Nagi "bendruomenės" pirmininkas B. Nainys.

Bet bent tiek tiesijasi "N." redaktorius, kad "bendruomenininkai" bent koker kas —

"Prie labai reikalingų pinigų nepriėjo".

Ot, kur tas tradicinės šuniukas pakastas — pinigai!

Veik kiekviename "Naujiečių" puslapyje, vienokiu ar kitokiu pretekstu, isteriškai šaukia:

"Visas aukas siųskite tik Al-tui... Neklausykite, ką sako Nainys".

O aš pridursiu — abu labu tokiu!

— L. Jonikas

KRONIKA

Pirmąją Produkciją

davė stambiausia Lietuvos tekstilės įmonė — Alytaus medvilnės kombinatas. Šiemet čia bus pagaminta 21 milijonas metrų audinių ir 4,000 tonų verpalų.

Kai įmonė pasiekė numatytą pajėgumą, ji kasmet išleis apie 65 milijonus metrų audinių — beveik tiek, kiek dabar išaudžia visi Lietuvos tekstilės fabrikai.

Naujas Komplexas

pradėjo veikti Jonavos azotinių trąšų gamykloje. Čia ga-

ŠYPSENAS

Geriausias būdas susipažinti

"Tekėti už tavęs?" sušuko mergina, išgirdusi pasiūlymą. "Aš tavęs dar nepažįstu gerai".

"Geriausia susipažinti apsi-vedus", spyresį vaikiną.

Už jį nereikia taksus mokėti

"Kuris iš jūsų galite pasakyti, koks skirtumas tarp elektros ir žaibo?" paklausė mokytoja klasę.

"Už žaibą nereikia mokėti", atsakė vienas mokinyas.

Ji daro klaidą

"Tavo geroji kaiminka ieško perskyrų, kadangi ji buvusi apsvaigusi, kada ji tekėjusi", stebėjosi vyras.

"Jeigu vedybinis gyvenimas jos neišblavys, tai perskyros nieko nepadės", pasipriešino žmona.

Geriau nekalkbėk

"Miegas yra didžiausia žmogaus prabanga, kokią jis gali turėti", pareiškė vyras savo žmonai, išbudinusiai jį iš miego.

"Geriau taip nekalkbėk, nes vyriausybė dar aptaksuos miegą, kadangi ji taksuoja prabanginius dalykus", perspėjo žmona.

minamas vertingas cheminis produktas — metanolas — žaliava dirbtiniam kaučiukui ir plastmasei gaminti.

Naujajame komplekse visos darbo operacijos automatizuotos.

Sūrių Nokinimo Bazė

— didžiausia Pabaltėje — baigta statyti Šiauliuose. Čia bus nokinami fermentiniai sūriai, atvežti iš daugelio pienuių.

Vienu metu šioje specializuotoje bazėje bus galima laikyti daugiau kaip 1,000 tonų sūrių.

Trečioji Troleibusų Linija

atidaryta Kaune. Ji sujungė senamiestį su naujuoju pramonės rajonu Žaliakalnyje.

Pirmieji troleibusai mieste pasirodė prieš trejus metus. Dabar jų linijų ilgis viršija 40 kilometrų. Pernai šiuo transportu pasinaudojo apie 30 milijonų žmonių.

Vieniems Atliekos, Kitiems — Žaliava

Tūkstantai tonų Kėdainių chemijos kombinato gamybos atliekų — fosfogipso — keliauja į Naujosios Akmenės cemento gamyklą. Pasirodė, kad gaminant cementą, fosfogipsu galima sėkmingai pakeisti natūralų gipsą.

Montrealo žinios

Minėsime Moters Dieną

MONTREAL. -- Kaip per eilę metų, taip ir šiemet, Lietuvos moterys, ypatingai taikos judėjimo narės, bendromis jėgomis su kitų tautų moterimis, ruošias minėti Tarptautinę Moters Dieną — Kovo 8. kuri įvyks kovo 8 d., šeštadienį, Ukrainų Kultūros name — 6546 St. Lawrence St. (prie Beaubien St.). Pradžią 7.30 v. v.

Bus dvi kalbėtojos — anglų ir francūzų kalbomis, meniniai kavalkai, kavutė, laimėjimai ir draugiškas pasikalbėjimas. Pasistenkite skaitlingai dalyvauti. Kviečia Moterų taikos komitetas.

Montrealiečių Kronika

Ligonial

Jonas Adamonis turėjo operaciją Montreal General ligoninėje.

P. Petrusis išlipęs iš autobuso parpuolė ir susilaužė koją. J. Knistautas puole ant gatvės ir lenkė šonkaulius, lanko Bellechasse ligoninę.

A. Martelienė krisdama virtuvėj susilaužė koją.

J. Petronis buvo išvežtas į Rabinovičiaus ligoninę.

Visiems ligoniams linkiu greitai pasveikti.

Susiziedavo

Vytautas Brakays. Jono ir Anelės Braknių sūnus, susiziedavo su Linda Bobeis. Vestuvių diena dar nenustatyta.

Geros jiems kloties!

Išvyko

Bronius Šalčiūnas, Emilė ir Malvina Mačionienės išskrido į Floridą pasisemti saules spindulių.

Linkiu jiems gero poilsio.

Mirė

Vasario 10 dieną mirė Jonas Kardelis, buvęs Nepriklausomos Lietuvos redaktorius, paliko nuliūdime žmona Elzbieta. Buvo 75 metų amžiaus.

Vasario 13 dieną mirė Stasys Mikalajūnas, sulaukęs 62 metų. Liko nuliūdime žmona Juzė, dukrelės Elvyra ir Stella.

Visiems mirusiųjų artimiesiems gili užuojauta, o mirusiesiems — lai būna lengva Kanados žemelė.

J-na

Trumpai Apie Viską

Medikalės asociacijos surinktom žiniom, vyrų amžius šiandien yra trumpesnis už moterų 5 metais.

Ateityje busias dar didesnis skirtumas tarp vyrų ir moterų amžiaus.

Psichologas Dr. G. R. Bach ir P. Wyden per daugelį metų tyrinėję perskirų priežastis Kanadoje ir JAV ir suradę, kad greičiausiai išsiskiria tos poros, kurios turėdamos kokių nors nesklaidumų tarpusavyje bijosi viešai vienas kitam išsiaiškinti, kitaip sakant, gerai išsibarti.

Tyrinėjant orą su specialiais prietaisais, D. W. Croft vado-



Linda Lesevičiūtė

Neseniai baigusi orlaivių studijų kursą. Ji yra viena iš pirmųjų išlaikusių egzaminus ir dabar dirba ant orlaivių, kursuojančių tarp Montrealo ir Miami, Floridos.

Linda yra montrealiečių Juozo ir Annės Lesevičių duktė. Ji pirmiau yra pavyzdinai baigusi vidurinę mokyklą ir vėliau, sekretorės - stenografos kursus. Bet nuo kūdikystės dienų jos svajonės dirbti ant orlaivių dabar išsipildė. Nuosirdžiai linkime jai geriausio pasisekimo ir laimės jos pasirinktame darbe.

vybėj, buvę surasta, kad Montreale industrijos kaminais kasdien išmeta oran nuodingų dujų 6,013 tonų.

Esą, nebūtų sunku tas dujas sukontroliuoti, bet kompanijos nenori pasidaryti ekstra išlaidų. O jei miesto valdyba verstų tai kompanijas keltusi iš miesto kur kitur.

Iš Montrealo orlaivių stočių pakilo ir nusileido 570 111 orlaivių.

McGill universitetas ateinančioms mokslo metams numatąs priimti 2,000 naujų studentų.

Mokestis metams su visom išlaidom vienam studentui kainuoja \$1.250. Šion sumon neįeina pragyvenimas.

Vienas Montrealo Staro komentatorius rašo, kad praėjusiais metais Montreale parodą Man and His World aplankė 12,000,000 žmonių, bet paroda davė \$5,000,000 nuostolių, o JAV panašus užvedimas, Disneyland, per 12 mėnesių turėjo 8,000,000 lankytojų ir padarė gražaus pelno.

D. Belenger, 46 metų amžiaus, pasimeldęs prisitartino prie aukų dėžės bažnyčioje ir vieton aukoti, pasiėmė sauja smulkių.

Mirė Profesorius Juozas Balčikonis

Vasario 5 d. po ilgos ir sunkios ligos mirė Lietuvos TSR Mokslių akademijos tikrasis narys, Lietuvos TSR nusipelnęs mokslo veikėjas, profesorius Juozas Balčikonis. Su šia mirtimi lituanistikos mokslas neteko vieno žymiausių atstovų.

Gimęs 1885 m. kovo 25 d. Eriškiuose, Panevėžio rajone. J. Balčikonis vaikystė ir jaunystę praleido savo gimtinėje. Baigęs Peterburgo universiteto slavų filologijos skyrių, mokytojavo Vilniuje, pirmojo pasaulinio karo metais — Voroneže. Vėliau buvo Panevėžio gimnazijos mokytojų seminarijos direktorium. Nuo 1924 m. Kauno universitete dėstė lituanistikos disciplinas. Įsteigęs 1930 m. "Lietuvių kalbos žodyno" redakciją, ėmė iš naujo organizuoti akademinio "Lietuvių kalbos žodyno" leidimo darbą. Jo pastangomis buvo žymiai papildyta žodyno kartoteka ir pradėtas leisti akademinis "Lietuvių kalbos žodynas". J. Balči-

konis redagavo šio žodyno I, II ir iš dalies III tomus. J. Balčikonio mokslinė veikla nesiribojo vien žodyno darbu. Jis taip pat buvo žymus lietuvių literatūrinės kalbos tyrinėtojas ir jos puoselėtojas. Dirbdamas universitete ir dėstydamas įvairiuose kursuose, jis yra paruošęs šimtus lietuvių kalbos mokytojų. Jį domino lietuvių kalbos istorija, onomastika. J. Balčikonis yra surinkęs ir išleidęs penkis J. Jablonskio raštų tomus, redagavęs ir leidęs lietuvių senosios raštijos paminklus.

Ypač vaisinga J. Balčikonio veikla buvo tarybiniais metais, kai jam teko vadovauti Mokslių akademijos Lietuvių kalbos institutui ir dėstyti Vilniaus universitete lietuvių literatūrinės kalbos kursą. Savo studentams jis sengėsi įdiegti meilę ir pagarbą gimtajai kalbai. Jo mokslo darbams būdingas didelis pagrįstumas, aiškumas.

Kunigaivė, suėmė jį ir teismai, kadė viena diena kalėjimui, 50 pabaudos.

Buvo pranešta, kad vagys išvogė kunigų seminariją. Išsinešę kieliką, kryžių ir kitų "šventenybių" už \$10,000.

B. K.

Brangindamas gimtąją kalbą, J. Balčikonis visą gyvenimą rūpinosi jos tobulinimu. Atspėjamu laiku jis atsidėjęs vertė lietuvių kalbą Brolių Grimų, Pero, Haugo, Andersono ir kitų autorių pasakas ar šiaip grožinės literatūros kūrinius. Jo vertimų kalba labai gyva, vaizdinga, liaudiška.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Jau šči metai praėjo, kai begailėstinga mirtis pasivino mano mylimą žmoną ir gyvenimo draugę Antaniną. 1963 metais kovo 2 d. man gyvenimas liko beprasmiš.

Vienatvės buitį slėgia krūtinę. Vaizduotėje kartojasi Jos šviesi ir maloni praeitis. Dažnai akis vilgo gailėsčio ašaros...

Ilsėkis, mylimoji Ancele, aš Tave neužmiršiu; širdyje turėsiu pakolei aš gyvas būsiu. Su gailėsčiu Tavo kapą dažnai lankysiu.

Tavęs liūdintis

Kazys Milevičius
New Glasgow, Que.



Antanina Milevičienė
(Bunkiūtė)
Mirusi kovo 2 d., 1963 m.

Minime Dviejų Metų Liūdną Sukakti nuo mirties

Broniaus Juraičio

Mirusio vasario 27 d. 1967 m.

Praėjo metai pilni liūdėsio ir nuobodumų nuo to laiko kai mirtis amžinai atskyrė jį iš mūsų tarpo. Pasilikame ir ant ilgiau liūdėti...

Dukterys — Danutė, Janina ir Birutė
Žmona — Elena
Žentai ir Anūkėliai

Montreal, Que.

HILL TOP MOTEL

Route 17 West Vaudreuil, Que.

33 kambariai, maudymosi baseinas, arkliukai pajodinėjimai, pirmos klasės valgykla su pilnu laisniu, rami vieta pailsėti. Butai dėl nuo 2 iki 8 asmenų.

Motelis randasi ant kelio 17-to apie mylia į vakarus nuo Dorion, Que.

Rezervavimui vietos prašome telefonuoti: 234-4591 arba 453-3401.

Savininkas A. NAGINÉ

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas.

20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrusis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Zigma
dija, ir J
juo ten
karalius
ką, reikė
bą "jo a
bei didi
— Ru
Daveror
Jis ja
tinai p
kvaliai
pražudę
kaip n
šus. Su
dinolais
Italija
— Ši
kelias į
si Italij
Zinor
šauktų
tvarkoj
tuomet
liktų n
Šiaip
vis tiek
kietioj
Kosa
liarijos
visiems
sininka
čios su
čiaut
mantas
ratoriu
katalik
jų atst
Jon
susitik
je Loc
ninga
mo, m
versti
pakeis
— I
rinkot
tanca
Šis mi
jos, m
gero,
Kvieti
susiri
rodžia
Zig
reikšn
— I
kad ši
saulio
tanco
Vokie
valsty
ja, Ve
slaviš
niais
jungt
ėvenė
dyti t
muosi
rinkir
Iš t
vo u
jis jė
Ka
vedė
rj, bū
rijos
tebu
nas,

A. PARADISIS

Vertė J. Ragauskas

Baltazaras Kosa

(Tęsa)

Zigmantas atvyko į Lombardiją, ir Jonas 23-tysis turėjo su juo tenai susitikti, juoba kad karalius prieš tai atsiuntė laišką, reikšdamas giliausią pagarbą "jo aukščiausiajam šventenybei didžiajam gerbiama Jonui".

— Ruoškis, Ima! — tarė jis Daveronai. — Važiuosim.

Jis jai paaiškino, kad pasiuntiniai pasielgę kaip paskutiniai kvailiai ir vos galutinai jo nepražudę. Todėl reikia dabar kaip nors palenkį savo priešus. Su meilute ir kehais kardinolais išvyko jis į siaurinę Italiją susitikti su Zigmantu.

— Štai mums ir sutrumpės kelias į pasaulio kraštą. Tarsi Italijoje neužtektų vietos...

Zinoma, jei susirinkimą sušauktų Italijoje, viskas būtų tvarkoje. Jis buvo tikras, kad tuomet nė vienas jo priešas neliktų nedemaskuotas.

Šiaip ar taip, susirinkimas vis tiek turi įvykti, nors ir Vokietijoje.

Kosa davė nurodymą kanceliarijos sekretoriui išsiųstinėti visiems katalikų bažnyčios dvasininkams kvietimus į bažnyčios susirinkimą. Kiek anksčiau tą patį buvo padaręs ir Zigmantas, kaip Vokietijos imperatorius. Buvo kviečiami visų katalikiškų šalių valdovai arba jų atstovai.

Jonas 23-tysis ir Zigmantas susitikto Lombardijos miestelyje Lodyje. Išreikšęs veidmainingą džiaugsmą dėl susitikimo, mūsų herojus mėgino priversti pirmąjį iš visų valdovų pakeisti savo sprendimą.

— Kodėl jus, Zigmantai, parinkote susirinkimo vietą Konstanca? — paklausė Kosa. — Šis miestas taip toli nuo Italijos, nuo Viduržemio jūros. Ko gero, aš negalėsiu nuvykti. Kvietimus išsiųstinėjau, bet susirinkimo vietos juose nenurodžiau.

Zigmantas žiūrėjo į popiežių, reikšmingai šypsodamasis.

— Konstanca parinkau todėl, kad šis miestas yra Vakarų pasaulio centre. Į pietus nuo Konstancos yra Italija, į šiaurę — Vokietijos ir Skandinavijos valstybės, į vakarus — Austrija, Vengrija, Lenkija ir pravoslaviškos šalys, kurios politiniais sumetimais turės prisijungti prie mūsų. Malonėkite, šventčiausias valdove, užpildyti tuščią vietą savo kvietimuose, parašykite, kad susirinkimas vyks Konstancoje.

Iš tikrųjų, Zigmantą irgi buvo užgrūdinę įvairūs kivirčiai, jis jau turėjo didelę patirtį.

Kai 1382 metais Zigmantas vedė karaliaus Liudviko dukterį, būsimąją Lenkijos ir Vengrijos sosto įpėdinę, jo valdžioje tebuvo Brandenburgas (rajonas, kuriame įsikūręs Berly-

nas, tuo metu dar nedidelis kaimelis). Zigmantas mėgino pasiglemžti Lenkiją, bet lenkai sukilo ir išvijojė jį iš savo šalies. O kai tapo Vengrijos karaliumi, prieš jį sukilo chorvatai. Zigmantas numalšino sukilimą, Pakėlė maištą valakai — Zigmantas ir juos pajungė. Be to, jam nuolatos teko kovoti su suokalbais.

Įtaringas Zigmantas žiauriai naikino suokalbinius. Nuo jo rankos žuvo daugelis žymių vengrų šeimų atstovų. Buvo diena, kada jis iš karto nukirsdino galvas trisdešimt trims vengrams.

Prieš Zigmantą stovėjo ir turkai. Jis paskelbė prieš juos kryžiaus karą, nužygiavo į Bulgariją, bet kautynės prie Nikopolio kryžiuočiai pralaimėjo. Dešimt tūkstančių karių patekusių į nelaisvę, buvo išžudyti, visus kelius ir brastas užėmė turkai, pasiryžę sučiupti patį Zigmantą. Bet jam vis dėlto pasisekė ištrūkti. Laveitū Dunojaus upe jis nuplaukė į Juodąją jūrą.

Alkaną ir nusikamavusį, kelias dienas jį blaškė šėštancios bangos. Tūkstanti kartų jo gyvybę kabojo ant plauko. Vis tik jam pavyko pasiekti Bizantiją. Po kurio laiko iš ten jis išplaukė į Dalmatiją. Po pusantrų metų vėl sugrįžo į Vengriją. Bet čia nepatenkinti feodaliečiai jį sučiupo ir įmetė į aršiausio jo priešų pilies požemį. Pilies savininko sūnūs patys jį sėrgėjo. Bet Zigmantui pasisekė apsukti jiems galvas ir įkalbėti, kad jį paleistų. Jis vėl atgavo valdžią ir ėmė kirstis į Bohemijos reikalus, kur karaliaus jo brolis Vaclovas. 1410 metais Vokietijos imperatorių rinkikai išrinko jį Vokietijos imperatoriumi vietoj neftikus jiems Rouprechtu ir Vaclovo.

Ir štai prieš šitą balsų žmogų turėjo dabar spirtis mūsų herojus. Beje, Zigmantas buvo toks pat ištvirkėlis, kaip pats Kosa ir velionis Vladislovas. Visos nesėkmės jį ištikdavo kaip tik tada, kai jis būdavo išitraukęs į meilės nuotykius. Pasinaudodami tuo, kad jis visiškai atsiduodavo savo aistroms, jo priešai ir ruošdavo prieš jį samokslus. Bet kai pajusdavo pavojų, Zigmantas nusikratydavo tingumą, vėl atsidėdavo valstybės reikalams ir beato-dairiškai keršydavo savo priešams. Kam nors pasiryžęs, jis veikdavo, nežiūrėdamas jokių kliūčių nei pavojų.

Bažnyčios susirinkimas buvo jam labai reikalingas, todėl jis taip karštai ir ėmėsi jį organizuoti, apvažiudamas visą Europą. Taip sparčiai nekeliuodavo net jo senelis, Bohemijos karalius Jonas, pramintas "vai-

nikuotuoju karaliu laiškiniu". Zigmantas pabuvojo daugelyje Europos šalių. Iš Lenkijos skubėjo į Angliją, iš Prancūzijos — į Vengriją, iš Vokietijos — į Italiją ir Ispaniją, įkalbinėdamas jų valdovus atvykti į susirinkimą. Dabar jis tarėsi su mūsų herojumi, popiežium Jonu 23-tuoju.

Ir popiežius, ir imperatorius buvo vienas kitam be galo pasiaugūs. Iš Lodžio Jonas 23-tis ir Zigmantas išvyko į Pjačencą, paskui į Kremoną. Kremonos valdovo lydimi, Ima paklė apaciėje, jie įkopė į garsiąją Kremonos katedros varpinę. Prieš juos atsivėrė puikus Lombardijos reginys su vingiuota, didinga Po upės vaga. Buvo rudens dienos popietė. Popiežius ir imperatorius gėrėjosi prieš juos atsiskleidusia panorama — vaizdingais kaimais ir miestais, skendinčiais žalumuose, vešliai sulapojusiuose po lietaus, imantriais upės vingiais. Staiga žemai pasigirdo išgastingas Imos šauksmas. Jonas krūptelėjo, o Kremonos valdovas Gambrinas Fontolas išblyško ir sumišęs atsoko atgal.

Kosa kaip mat atsisuko ir savo geležinėmis rankomis stvėrė Kremonos valdovą.

— Ką tu sugalvojai, mesire Gambrinai? — sušuko jis.

— Dėl dievo meilės, šventasis tėve, ką jūs tuo norite pasakyti?

Tasak metraštinių, Kremonos valdovas Gambrinas Fontolas, liūdnai išgarsėjęs kaip klatingas išdavikas, norėjo pasinaudoti tuo, kad popiežius ir imperatorius vieni buvo pasikėlę į aukštą bokštą. Jis nusprendė popiežių ir imperatorių nustumti žemyn (nors Zigmantas buvo nemažai jam pasitarnavęs) ir, kadangi jis pirmas būtų "sužinojęs" apie įvykį, panaudoti kilusį samyšį savo tikslams.

Išiušęs popiežius buvo jau benorįs pats tuojau pat nustumti išdaviką žemyn. Zigmantas, matydamas tokį staigumą, iš pradžių šypojojosi, o paskui, paniekiamai susiraukęs, patarė popiežiui palikti Fontolą ramybėje. Jis netikėjo, kad šis iš tikrųjų būtų norėjęs juos nužudyti.

— Tebūnie taip, — sutiko buvęs piratas. — Bet žemyn tegul jis lipa pirmas.

Paskui, kai jie buvo vieni, pasakė Zigmantui:

— Kaip matyti, Zigmantai, mums reikia tučtuojau vykti iš Kremonos. Be kariuomenės čia ilgiau pasilikti nesaugu.

Tai buvo 1414 metų lapkričio 16 dieną imperijos laisvajame mieste Konstancoje.

Koks neregėtas žmonių sam-būris! Nė į vieną bažnyčios susirinkimą nebuvo suplaukę tiek žmonių. Į Konstanca, kurios gyventojus buvo galima suskaičiuoti ant pirštų, suvažiavo šimtas penkiasdešimt tūkstan-

čių žmonių. Apie trisdešimt tūkstančių riterių atėjo raiti — nematytas ligi tol dalykas.

Male rašo: "Šis susirinkimas buvo pats įspūdingiausias iš visų, kuriuos kada nors buvo matę krikščioniškasis pasaulis. Kartu su aukštais bažnyčios dvasininkais ir teologais čia suvažiavo visų krikščioniškųjų šalių monarchų ir valdovų pasiuntiniai, imperatorius Zigmantas dalyvavo pats asmeniškai. Vien tik tai svetimšalių dvasininkų atvyko aštuoniolika tūkstančių."

Alcogas pateikia tokius duomenis: "Į susirinkimą atvyko dvidešimt arkivyskupų, devyniasdešimt du vyskupai, šimtas dvidešimt keturi vienuolynų vyresnieji ir begalinė daugybė valdovų ir viešpačių".

"Pirmą kartą istorijoje visuotinis bažnyčios susirinkimas vyko Vokietijoje — rašo arkivyskupas ir katalikų bažnyčios istorikas Hefele. — Šis įvykis buvo nepaprastas ir be galo svarbus. Čionai suplaukė tūkstančiai žmonių iš įvairių kraštų. Kiekvienas valdovas stengėsi pasiimti kuo daugiau palydovų, kad nustebintų kitus.

Vienus čia traukė paprastas smalsumas, kiti norėjo pade-monstruoti savo didybę, tretii tikėjosi susitikti su draugais ir pakalbėti apie reikalus. O labai daugelis skubėjo čionai vildamiesi sudaryti naudingus sandėrius ir iš to uždirbti. Buvo čia ir pirklių, ir amatininkų, ir darbininkų. Privažiavo į Konstanca artistų, muzikantų ir šiaip dykinėtojų bei avantiūristų".

Bet tai dar ne viskas. "Į Konstanca, — rašo de Pote, — atvyko šimtai kurtizanų, kuriuos irgi tikėjosi pasipelninti, už pinigų pardavinėdamas meilę; jos norėjo "pasitarnauti" svetimšaliams ir vpač patvirkusiems aukštiesiems dvasininkams. Dominikonas tėvas Nideris tvirtina: "Galybė veinių sugužėjo į Konstanca ir susimaišė su prostitutėmis. Tie velniai apsedo vyrus ir traukė juos į gašlumą, į kūniškus pomėgius".

Konstancos miesto valdžios organai pavedė Ulrichui fon Richentaliui teikti statistines žinias apie atvykėlius, sužinoti jų vardus, užsiėmimą ir kitus duomenis. Ulrichas fon Richentalis "Konstancos susirinkimo kronikoje" rašo, kad jis radęs mieste apie septynis šimtus svetimšalių gatvės moterų. Kai kurios iš jų bendrai, o kitos ir pavieniai išsinuomovusios miestė namus. Tačiau, be jų, esą dar moterų, kurios slepstosi, o kiek jų iš viso — to jis negalįs žinoti.

Raitas ant balto žirgo, kurį vedė už pavadžio prašmatniai apsiirengęs karys, po šilkinio baldakimu su keturiomis aukso kulais kampuose, pritvirtintu ant keturių sidabro lazdų (jas nešė keturi "bažnyčios rite-

rai"), Jonas 23-tysis iškilmingai įėjo į Konstanca. Priešaky įėjo dvasininkai, ietininkai ir lankininkai, nešdami ant pagalvėlių plačiakraštes raudonas kardinolų skrybėles. Patys kardinolai lydėjo Joną 23-tįjį iš paskos.

Visą kelią nuo saulėtosios Italijos iki rūkauosios Konstancos, nuo šiltos ir malonios šalies iki šalto imperijos miesto mūsų herojus sėdėjo niūrus sename ekipaže, lėtai riedančiame duobėtais keliais, nors Ima, visur lydėjusi Joną, kaip įmanydama stengėsi jį pralinksminti...

— Nepatinka man ši kelionė, — kalbėjo popiežius. — Nežinau, kokius žmones aš ten sutiksiu. Bijau, kad toli nuo Italijos ir nuo savų žmonių man bus rieta.

"Visą kelią, — rašo katalikų bažnyčios istorikas Alcogas, — Jonas 23-tysis jautėsi neužtikrintai; jis čia maloniai kreipdavosi į sutinkamus kelyje miestiečius ir valstiečius, čia juos keikdavo. Iš visko buvo matyti, kad jam nesuori vykti į Konstanca. Pamatęs iš tolo tą miestą, jis pakartojo tai, ką jau buvo pasakęs Italijoje: "Taip gaudomos lapės".

Tačiau pirmosios dienos Konstancoje įkvėpė jam vilties — susirinkimo atidaryme dalyvavusieji atstovai daugiausia buvo italai, ir, atrodė, jam prielankūs.

Bažnyčios hierarchų susirinkimas vyko dar neseniai pastatyta didžiausiame name, kuriame buvo kraunamos prekės, atvežamos į imperijos miestą.

Sunku net įsivaizduoti, koks didelis buvo tas pastatas. Jis tebėra išlikęs iki mūsų dienų. Tikrai viena iš jo patalpų yra 48 x 32 metrų dydžio. Šioje patalpoje pasieniais buvo sustatyti suolai, ant kurių sėdėjo aukštieji dvasininkai ir kiti susirinkimo dalyviai: trys Vakarų "patriarchai", dvidešimt devyni kardinolai, trisdešimt trys arkivyskupai, šimtas penkiasdešimt vyskupų, apie tris šimtus teologų, daugybė vienuolynų vyresniųjų. Visi jie kartu ir sudarė Konstancos susirinkimą.

Tačiau susirinkime dalyvavo ne vien dvasininkai. Į Konstanca atvažiavo taip pat itakingi ir žymūs žmonės bei valdovai iš Bavarijos, Austrijos, Saksonijos, Lotaringijos, Meklenburgo, Skotijos, Lenkijos, iš visų Skandinavijos šalių, iš Neapolio karalystės ir Sicilijos. Kaip stebėtojai atvyko Bizantijos imperatoriaus Emanuelio Paleologo pasiuntiniai.

Kosa, išdidžiai pakėlęs galvą, majestotingai praėjo pro susirinkimo dalyvius šalies vidurį. Sukalbėjęs maldą, visus dalyvius palaimino. Paskui paliepė jo krėslą pakelti aukščiau ir pareiškė:

— Pirmininkausiu aš (Bus daugiau)

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos 1-mos kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo mėn. 2 d., 2 val. po piet. nuosavoj salėj, 160 Claremont

Visi nariai kviečiami atsilankyti, apsimokėti narinius mokescius.

T. Rimdžius
Kuopos sekretorius

Motery susirinkimas

Tuojuo po Šūninė susirinkimo įvyks Toronto Lietuvių Motery Klubu narių susirinkimas.

Bus išduoti metiniai raportai, renkama nauja valdyba. O prie to ir pasivašininimas kava ir užkandžiais.

Maloniai kviečiame visas moteris atsilykinti.

Klubo Valdyba

OTTAWA. — Per paskutinius šešis 1968 metų mėnesius buvo autorizuota \$50,802,000 studentų paskoloms.

Torontiečių Kronika

Didelė šiaur partija

Praėjusį sekmadienį, Lietuvių salėj, 160 Claremont St., buvo labai didelė šiaur partija dei George Dubausko ir Elaine Taylor, kurie ruošias vestis. Išuvo pilna salė moterų, kurios būsims jaunavedžius apdovanojo gražiomis dovanomis. O rengėjos visas viečnias puikiai pavašino.

George Dubaustas yra draugu Morkūnų sūnus (George tėvas mirė, o motinai apsigėdė su J. Morkūnu). Jis dabartiniu metu studijuoja Deltoite. Turi ambiciją tapti advokatu.

Geriausio jiems pasisekimo vaujame gyvenime.

Rep.

Paieškojimas

Paieškau mano tėvą Juozą Vaišvilą, 1924 m. išvykusį į Argentiją. Šiuo metu jam būtų 76 metai amžiaus.

Prašau atsilykti ar žinančius pranešti šiuo adresu:

Adv. Ignui Vaišvilai
Panevėžys.
Gogolio g. 55, bt. 57
Lithuania, USSR

APSIGYNIMO JĖGOS ESANČIOS NENUGALIMOS

MASKVA. — Apsigynimo ministras Andrei Grėčko rašo Pravdoj, kad Tarybų Sąjungos apsigynimo jėgos gali lengvai atremti imperialistų atakas.

Jis tą pareiškė ryšium su Raudonosios armijos 51-mis sukaktuvėmis.

Kad imperialistai planuoja į blokti pasaulį į karą kad atstacius kapitalizmą, įrodą ir įvykiai Čekoslovakijoje. Jis turėjo mintyje, kad kontrrevoliucinės jėgos buvo jau pakėlusios galvą ir tikėjosi pasukti Čekoslovakiją į kapitalistini kelią.

TREČIOJI PARTIJA PRIES TAKSUS, NATO

LOUVILLE, Ky. — George Wallace palaikytojai suorganizavo trečią partiją. Ji, kaip pareiškė pirmininkas Shearer, turi išgelbėti Ameriką.

Steigiamoji konvencija pasisakė už panaikinimą taksų ir išstojimą iš NATO.

Konvencija norėjo priimti ultimatumą šiaurės Vietnamui, reikalaujantį sulaikyti karą, jei nenori išvysti visuotiną ir visais būdais karą prieš save, bet pirmininkas perkalbėjo ir rezoliucija buvo atidėta.

STUDIJOS VYRIAUSYBĖS DARBO EFEKTINGUMĄ

TORONTO. — Ontarijos izdo ministras Charles MacNoughton painformavo, kad biznieriiai, vyresnieji provincijos tarnautojai ir biznio konsultantai tyrinė Ontarijos vyriausybės darbo efektingumą.

Studijos truks apie 2 metus ir atsies nuo \$300,000 iki \$500,000. Ar iš to bus kokia nauda gyventojams, vargu galima tikėtis. Bet tyrinėtojai turės didelę naudą.

CRETE, Neb. — Gelžkelio tankeris prakiurė ir paleido nuodingų amonijos dujų debesį

FRAN VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
263 College Street
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pri-taiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

virš miesto. Aštuoni asmenys žuvo, 11 atsidūrė ligoninėje.

WASHINGTON. — Atstovų butas nutarė pakeisti Un-American Activities Komiteto vardą. Šis vardas pasidarė visuomenės pasipiktinimo priežastimi

Dabar vadinsis: House Internal Security Komitetu.

Pagerbs Perly Prieplaukos Sunaikinimo Planotoją

ANNAPOLIS, Md. — JAV Laivyno Akademia ruošiasi pagerbti Japonijos generolą Minoru Genda, kuris suplanavo oro jėgų ataką ant Perly Prieplaukos gruodžio 7 dieną, 1941 metais. Pagerbimas įvyks kovo 3.

Generolas Genda pasiliuosavo iš tarnybos 1962 metais, tačiau jis nėra išteisintas.

Ar neateis laikai, kada JAV ruoš pagerbimus Musoliniui ir Hitleriui už atakas ant Francijos ir Anglijos ir kitų šalių?

TORONTO. — United Church Evangelizmo ir Socialinių Reikalų Komiteto galva Rev. W. Clarke sako, kad bažnyčios turi pagrindiniai pasikeisti, jeigu jos nenori stovėti tuščios.

Dvasiški dar vis maitinę parapijonus praeitimi, kuri nesiderina su dabartimi.

BEIRUT. — Irako radijas pranešė, kad dar septyni Izra-

DU UKRAINISKI FILMAI (Angliški paaškinimai)

"N. Lemiriwna"

taipgi legenda

"Skestantis Laivas"

spalvotas

Brighton Kinoteatre
127 Roncesvalles Ave.
Tel. 532-2710

Kasdien nuo 7:30 v. v. šešet. ir sekm. nuo 5 ir 8 v.v.

DU RUSISKI FILMAI

"Meksikonas"

pagal Jack Londoną

taipgi

"Pulko Sūnus"

(Angliški paaškinimai)

Kovo 6-11

Ateina!!!

Du lenkiški filmai

elio šnipai buvo nužudyti. Šiuo tarpu žydų nebuvo nel vieno.

MENLO PARK, Calif. — Policija surado, kad nacial veikia pasislėpę po "biblijos studijų klubo" vardu.

Suėmė 9 asmenis, kurie įtariamai esant atsakingi už bombardavimus.

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Sviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsigostimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: 544-6917

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Akių ir Akinų Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas
Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau
Bifocals — \$19.00 ir daugiau
(Iškaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po piet. uždaryta
Antrad. Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą
1175 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400
Toronto, Ont.

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priima persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE: — 962 Bloor St., W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto Įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto Įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė

Ukrainska Knyha

962 Bloor St. West, Toronto, Ont.
Telefonas: LE. 4-7551